

ПІДГОТОВКА ЦИВІЛЬНОЇ ОБОРОНИ

в умовах облоги

Центр стратегічних
комунікацій
та інформаційної
безпеки

Не зумівши досягти швидкого повалення українського уряду, існує серйозний ризик того, що російські війська візьмуть деякі українські міста в облогу. Украй важливо, щоб цивільні підготувалися до зменшення втрат і максимізації можливостей вижити. У цьому документі окреслено важливі сфери, в яких необхідна підготовка для цивільного населення.

ВОДА

Цілком ймовірно, що доступ до води буде перекрито або умисно – щоб змусити захисників здатися – або через випадкове пошкодження водоочисних споруд та трубопроводів. Вода є життєво важливим ресурсом для пиття, гасіння пожеж і лікування. Поки джерело постачання ще доступне, наповніть кожну ємність, яка є в наявності. Сюди входять пляшки, каструлі, ванни, контейнери та нетрадиційні ємності для води, як наприклад, презервативи. Без води опір можна чинити лише до трьох днів.

ЇЖА

Створюйте запаси висококалорійної їжі тривалого зберігання. Почніть обмежувати споживання зараз. Готуйте їжу, що швидко псується, поки є електроенергія або поки це можливо, і заморожуйте її. Після втрати електроенергії зберігайте їжу в холодних місцях – бажано під землею – з льодом. Зберігайте їжу в безпечних місцях, де її не буде пошкоджено або втрачено в результаті бою. Розділіть запаси консервованих фруктів та овочів на частини, бо з часом їх меншатиме. Вітамінні добавки теж знадобляться. Діти, літні та немічні люди особливо страждатимуть від недоїдання, якщо їм доведеться погано харчуватися протягом тривалого часу. Якщо цих людей можна евакуювати, їх потрібно евакуювати. Це також зменшить кількість людей, яких необхідно годувати в умовах облоги.

ЗАСОБИ ІНДИВІДУАЛЬНОГО ЗАХИСТУ

Цивільні повинні запитися такими предметами одягу:

Рукавиці: бажано щільно облягаючі робочі рукавиці. Якщо місто пошкоджене, скрізь буде скло та гострі предмети. Тому рукавиці будуть потрібні, щоб вберегтися від травм.

Захист очей: друзки дерева, розбите скло та опіки від вибухів – все це становитиме загрозу для очей. Захисні окуляри можуть бути надзвичайно важливими.

Захист вух: Вибухи можуть завдати значної шкоди слуху. Наявність захисту для вух, коли ви не в укритті, зменшить ризик травм.

Шолом: Балістичні шоломи стануть цінним предметом, і цивільну особу в такому шоломі можуть прийняти за військовослужбовця. Проте каски, велошоломи та інше цивільне спорядження можуть захистити голову від падаючих конструкцій та сміття, а також від травм у пошкоджених будівлях.

Маски: Маски для обличчя будуть потрібними при пересуванні через задимлені будівлі, щоб зменшити вдихання шкідливих речовин.

Взуття: Цивільним варто мати дорожні черевики з міцних матеріалів. Також краще мати водонепроникне взуття. **Сухий одяг:** цивільним слід мати комплект теплої одягу в поліетиленовому пакеті у місці свого перебування. Це повинен бути одяг, в який можна переодягатися для сну чи відпочинку. Його слід тримати сухим.

Робочий одяг: Покидаючи укриття, цивільні повинні переодягатися в робочий одяг. Одяг не повинен бути з поліестеру, оскільки він має здатність плавитися і може спричинити травми. Одяг може намочити від негоди чи від поту. Слід мати вовняний одяг, оскільки вовна зберігає тепло навіть у вологому стані. Цивільні повинні сушити цей одяг під час сну і тримати його окремо від сухого одягу.

УКРИТТЯ

Цивільним слід подбати про те, щоб обмежити кількість гострих уламків, які може спричинити обстріл. Для цього найкраще закласти вікна дошками. Використовуйте листи фанери або профнастил. Якщо їх немає, то закрийте вікна щільним картоном і килимами. Цивільні також можуть зменшити фрагментацію від вибуху, складаючи пакети з піском чи землею поза вікнами та цегляними стінами.

Всередині кімнат переверніть важкі меблі такі як дивани або столи так, щоб вони знаходилися між внутрішньою несучою стіною і зовнішньою стіною. Кулі зазвичай проходять крізь цегляні стіни, двері та автомобілі. Стіна не є надійним прикриттям. Потрапляючи під вогонь поза укриттям, цивільним особам треба спробувати встановити два рівні бар'єру між собою та джерелом вогню.

Оскільки під час обстрілів міське середовище забруднюється, велика кількість бруду та пилу проникає в одяг солдатів і цивільних, які все більше виглядатимуть однаково. Це особливо актуально вночі, і оскільки можливості для стрільби по цілях на відкритому повітрі швидко міняються, існує значний ризик того, що цивільні можуть бути обстріляні під час руху між будівлями. Щоб уникнути цього, пробийте отвори в стінах між дотичними будівлями, бажано, порадившись з фахівцем, щоб не виходити на вулиці. Використовуючи мотузки для білизни, волосіні чи кабель, помістіть між будівлями прапори та інші матеріали, щоб блокувати пряму видимість і можливість спостереження згори.

МЕДИЧНІ МАТЕРІАЛИ

Найперше, фахові медичні працівники будуть перевантажені в міру збільшення жертв. Тому їм слід провести тренінги для своїх співгромадян з надання першої медичної допомоги та стабілізації стану постраждалих. Це дасть час фахівцям надавати допомогу пораненим мирним жителям. Лікарі та медсестри мають організувати навчання для цивільних, які залишаються в містах. До основних розхідних матеріалів належать:

Бинти: в ідеалі слід створити запас еластичних медичних бинтів. В реальності цивільні можуть підготувати якомога довші відрізки матеріалу шириною 15-20 см. Їх потрібно змотати і скріпити ґумкою. Вони повинні бути чистими і сухими.

Харчова плівка або поліетилен: вона потрібна для двох видів травм: опіків і відкритих травм черевної порожнини. Перед накладенням пов'язки зону опіку слід накрити харчовою плівкою, що допоможе запобігти прилипанню бинта до шкіри та інфікуванню рани. Відкриті частини кишківника слід сховати всередині тіла а, якщо це неможливо, помістити в поліетилен з водою, щоб запобігти пересиханню, і загорнути під бинти.

Джгути (турнікети): Турнікет — це джгут, який затягується навколо кінцівки, щоб зменшити приплив крові до неї, при небезпеці смерті від критичної кровотечі. Його можна зробити зі шнура метрової довжини. Для цього слід зав'язати вузол, який буде затягуватися, але не послаблятися, коли петля затягнута. В ідеалі кожен цивільний повинен мати при собі від двох до чотирьох таких джгутів. Критична кровотеча закінчується летальним результатом протягом 5

хвилин. Джгут може зберігати життя до години при належному накладенні.

Степлер і суперклей: Степлер – це дуже швидкий та ефективний засіб для зашивання рани. Суперклей також можна використовувати для закриття рваних ран.

Шини: Дерев'яні планки довжиною з кінцівку або суглоб можна примотати до тіла, щоб зафіксувати зламані кістки. Завдяки цьому знерухомлених травмованих людей можна переміщати. Корисним джерелом таких дерев'яних планок можуть бути меблі.

Спирт: Спиртні напої і особливо горілку можна використовувати для стерилізації або принаймні очищення травм перед накладенням пов'язок.

Пов'язки та марля: Обрізки матерії, якщо вони чисті, можуть використовуватися для перев'язування ран як пов'язки для поглинання крові та стабілізації сторонніх предметів, які могли проникнути в тіло, не даючи їм завдати подальших внутрішніх пошкоджень під час переміщення пацієнта.

Клейка стрічка: Клейку стрічку та поліетилен можна застосувати, щоб зробити стулку, що діє як клапан у разі пробиття легені. Це може зменшити швидкість, з якою легені наповнюються вологою. Засмоктуюча рана грудної клітки (пневмоторакс) зазвичай закінчується

летальним результатом протягом 30 хвилин. Такий засіб може продовжити життя до години і зробити пацієнта більш мобільним, що збільшить імовірність отримання фахової медичної допомоги у вигляді герметизації легені.

САНІТАРІЯ

Щоб запобігти широкому зараженню житлових територій, цивільні групи повинні організувати заходи з безпечної утилізації відходів життєдіяльності.

СИГНАЛ МОБІЛЬНОГО ЗВ'ЯЗКУ

Російські військові обстрілюють скупчення мобільних телефонів. У Сирії це призводило до регулярних ударів по лікарнях. Для цивільних осіб, які зосереджуються в укриттях або користуються медичними установами разом з військовослужбовцями, важливо звести до мінімуму сигнали мобільного зв'язку в цих місцях. Для цього потрібна дисципліна зв'язку. Перед підходом до таких місць загального користування мобільні телефони слід перевести в режим польоту та вимкнути. Вони повинні залишатися вимкненими, поки цивільні особи не покинуть межі такого укриття. Небезпечною також є шаблонна поведінка. Цивільні особи повинні намагатися не ходити щодня одними і тими ж маршрутами до пунктів та від них, а також змінювати час прибуття та відбуття з ключових розташувань.

ЗГУТРОВАНІСТЬ

Багато питань, які розглядалися вище, будуть незручними для цивільних осіб, які намагатимуться втілити їх у життя. Харчування має бути нормованим, однак це призведе до порушення єдності, якщо таке нормування не сприйматиметься як справедливе. Сім'ї будуть емоційно та ірраціонально ставитися до поводження з тілами своїх загиблих рідних. Для того, щоб це не завадило вирішенню питань цивільного захисту, необхідно обговорити та узгодити заходи всередині спільнот. Найкраще це робити в кварталах, укриттях або інших місцях залежно від конкретної географії міст. У таких місцях має бути зона, де можна зустрітися для вирішення питань і обміну інформацією. Група повинна домовитися про те, як зберігати й розподіляти продукти харчування та інші припаси, як підтримувати санітарний стан та утилізувати тіла. Обговорення важких тем до того, як вони стануть реальністю, зменшить шок і зміцнить волю до опору.

ВІДНОСИНИ МІЖ ЦИВІЛЬНИМИ ТА ВІЙСЬКОВИМИ

Коли цивільне населення пристосується до життя в зоні бойових дій, місто розпадеться на дуже локалізовані території. В різних частинах цих географічних територій можуть бути замінування, мінні пастки, різні режими контролю, забруднений ґрунт та інші проблеми. Військовий контроль над цими територіями також може змінюватися, навіть без змін у структурі цивільного населення. Міські групи мають призначити своїх довірених представників, які будуть зустрічатися з військовими представниками українських або російських збройних сил, залежно від того, хто контролює територію, для обговорення питань, що впливають на безпеку цивільного населення. Громада повинна надати цим особам повноваження приймати рішення під час взаємодії з військовими.

**ЗА ДОПОМОГОЮ ЦИХ
ТА ІНШИХ ЗАСОБІВ МОЖНА
ВИЖИТИ**

**ВИЖИВАННЯ
Є ЗАПОРУКОЮ ОПОРУ**

Центр стратегічних
комунікацій
та інформаційної
безпеки